

*Załącznik nr 1 do
Uchwały XXXIII/180/10
Rady Miejskiej w Nowogrodzie
z dnia 05 marca 2010r.*

PLAN

ODNOWY MIEJSCOWOŚCI

PTAKI I BALIKI

gm. Nowogród, pow. łomżyński

NA LATA

2010 - 2017

SPIS TREŚCI:

WSTĘP.....	3
1. CHARAKTERYSTYKA MIEJSCOWOŚCI	4
1.1 Położenie	4
1.2 Statystyka miejscowości	5
1.3 Historia	6
1.4 Zasoby kulturowe i historyczne	6
1.5 Środowisko naturalne	7
1.6 Gospodarka	8
1.7 Rolnictwo	8
1.8 Ochrona zdrowia	8
1.9 Oświata	8
1.10 Kultura, sport, rekreacja	9
1.11 Infrastruktura techniczna i komunikacyjna	9
1.12 Tabela zestawienie zasobów miejscowości	10
2. ANALIZA SWOT	11
3. KIERUNKI ROZWOJU I PLANOWANE PRZEDSIĘWZIĘCIA	13
3.1 Planowane kierunki rozwoju	13
3.2 Planowane przedsięwzięcia z uwzględnieniem celu, uzasadnienia i rezultatu	13
3.3 Harmonogram realizacji przedsięwzięć i szacowane koszty	14
3.4 Zgodność Planu Odnowy Miejscowości z PROW	15
4. WDRAŻANIE, MONITOROWANIE	16
PODSUMOWANIE	17

WSTĘP

Plan Odnowy Miejscowości Ptaki i Baliki jest dokumentem określającym strategię działań aktywizujących społeczność lokalną w sferze społeczno-gospodarczo-kulturalnej na lata 2010-2017. Obowiązek opracowania „Planu ..” wynika z § 10 ust. 2 Rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 14 lutego 2008r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach działania „Odnowa i rozwój wsi” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 (Dz. U. Nr 38 poz. 220). Celem tego działania jest:

-poprawa jakości życia na obszarach wiejskich przez zaspokojenie potrzeb społecznych i kulturalnych mieszkańców oraz promowanie obszarów wiejskich.

-rozwój tożsamości społeczności wiejskiej, zachowanie dziedzictwa kulturowego i specyfiki obszarów wiejskich,

-wzrost atrakcyjności turystycznej i inwestycyjnej obszarów wiejskich.

Niniejsze opracowanie zawiera charakterystykę miejscowości, jej historię, analizę zasobów stanu obecnego, ocenę mocnych i słabych stron miejscowości (analiza SWOT), planowane kierunki rozwoju, a także zakładane przedsięwzięcia wraz z szacunkowymi kosztami i harmonogramem planowanych działań.

Cele i działania zaproponowane w omawianym opracowaniu nawiązują do dokumentów strategicznych wyższego rzędu. Zapisy „Planu Odnowy ....” są spójne z: *Narodową Strategią Spójności, Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013, Strategią Rozwoju Województwa Podlaskiego, Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Nowogród, Strategią Zrównoważonego Rozwoju Gminy Nowogród oraz Planem rozwoju lokalnego gminy i miasta Nowogród na lata 2004-2013*.

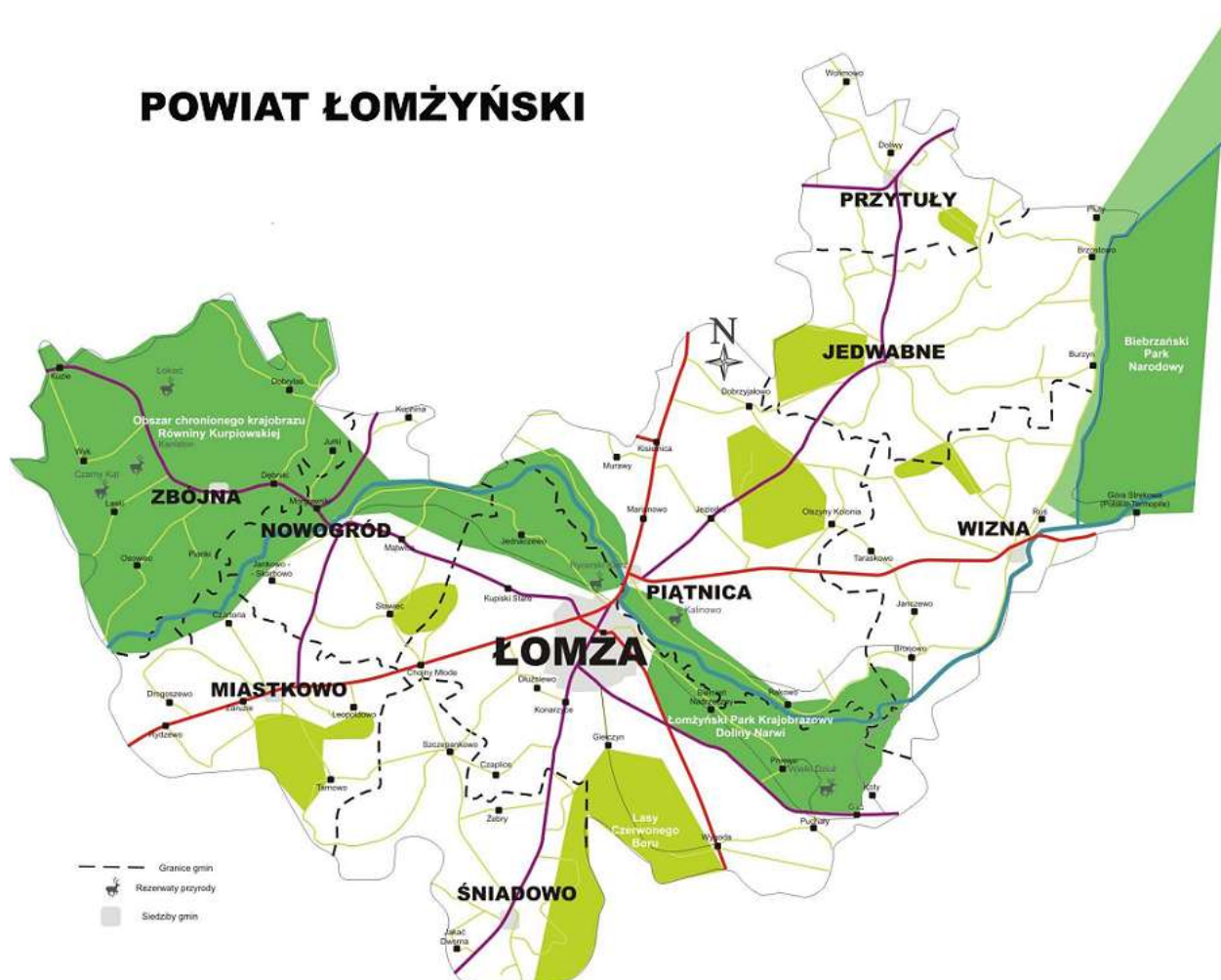
Wsie Ptaki i Baliki stanowią jedno sołectwo - dlatego też zgodnie z § 10 ust.3 Rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 14 lutego 2008r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach działania „Odnowa i rozwój wsi” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 (Dz. U. Nr 38 poz.220)

„w przypadku sołectw obejmujących kilka miejscowości, plan odnowy miejscowości i uchwała, o której mowa w ust.2 pkt 2 lit. a, może obejmować wszystkie miejscowości położone na obszarze sołectwa”.

1. CHARAKTERYSTYKA MIEJSCOWOŚCI.

1.1 Położenie.

Miejscowości Ptaki i Baliki (**stanowiące sołectwo Baliki**) położone są w zachodniej części województwa podlaskiego, w powiecie łomżyńskim, na terenie gminy Nowogród, w bliskim sąsiedztwie rzeki Pisy oraz drogi wojewódzkiej Nowogród-Stawiski- Przytuły. Przed m. Korzeniste, gm. Mały Płock droga łączy się z drogą krajową Kisielnica-Kolno-Pisz prowadzącą w kierunku jezior mazurskich a w m. Stawiski z drogą krajową nr 61 Warszawa-Łomża- Grajewo-Augustów –Suwałki. Odległość od miasta Łomży, siedziby Starostwa wynosi ok.21 km, zaś od siedziby gminy Nowogród - ok. 5 km.

1.2 Statystyka gminy/miejscowości.

Miejscowości Ptaki i Baliki (**stanowiące sołectwo Baliki**) położone są w gminie Nowogród o powierzchni 10 100ha, w tym lasy o pow. 2322ha (lesistość 22,9%). Gminę zamieszkuje 4 211 mieszkańców, z tego w m. Nowogród mieszka 2135 osoby a 2076 osób mieszka w 16 wsiach. I tak:

Lp.	Nazwa miejscowości	
1	Serwatki	70
2	Ptaki	20
3	Baliki	34
4	Dzierzga	62
5	Sulimy	54
6	Jankowo Młodzianowo	250
7	Jankowo Skarbowo	79
8	Grądy	155
9	Sławiec	224
10	Grzymały	160
11	Morgowniki	113
12	Chmielewo	68
13	Szabla	137
14	Kupnina	107
15	Mątwica	543
16	Nowogród	2135

Dane dot. m. Ptaki:

WYSZCZEGÓLNIENIE	WARTOŚCI
Powierzchnia w ha	80,1950
Liczba domów	4 bud. mieszkalne
Liczba domków letniskowych	120
Ludność ogółem, w tym:	20
Kobiety	10
Mężczyźni	10
Osób na 1km ²	25

Dane dot. m. Baliki:

WYSZCZEGÓLNIENIE	WARTOŚCI
Powierzchnia w ha	125,3164
Liczba domów	21 bud. mieszkalnych
Liczba domków letniskowych	54
*Ludność ogółem, w tym:	34
Kobiety	14
Mężczyźni	20
Osób na 1km ²	27

W miejscowości Ptaki ma swoją siedzibę ośrodek charytatywno - opiekuńczy Caritas Diecezji Łomżyńskiej.

1.3. Historia.

Nowogród, miasteczko położone malowniczo na wysokiej skarpie naprzeciwko ujścia Pisy do Narwi. W średniowieczu gród obronny przy przeprawie z Prus na Mazowsze. Nowy Gród przed 1355 r. zastąpił zniszczoną Łomżę. Od 1355 r. należy do Ziemowita III, który w 1374 r. przekazuje go synowi Januszowi I Starszemu. W 1382 r. wzmiankowany jako dystrykt nowogrodzki i kasztelania.

Miasto rozwinęło się z osady targowej na podgrodziu. Około 1403 r. przeniesiono zarząd ziemi nad Narwią do Łomży, powiat nowogrodzki zanika. Przed 1428 r. powołano wójta w 1434r. Książę Bolesław IV nadał Nowogrodowi prawa miejskie chełmińskie, według J. Wiśniewskiego i Marii Kałamajskiej – Saed. Zdaniem innych badaczy prawo to uzyskał od księcia Janusza I w 1427r. W XVI w. nastąpił rozkwit miasta oparty o handel drzewny, bartnictwo, rzemiosło oraz dochody z przeprawy i mostowego.

Dzięki patriotyzmowi rodziny Chętników Nowogród stał się ośrodkiem kurpiowskiego ruchu narodowego.

Ośrodkiem rozplanowania miasta jest prostokątny rynek zamieniony od 1961 r. w skwer. Na zachód od niego kościół. Skansen rozlokowany u podnóża nadnarwiańskiej skarpy. Zabudowa luźna, parterowa, drewniana i murowana. Siedziba urzędu miasta i gminy. Rozwija się jako ośrodek rolniczy oraz duży ośrodek usług turystyczno – wypoczynkowych. Ośrodki wypoczynkowe rozmieszczone obok skansenu.

Kościół zbudowany w 1821 r., wielokrotnie niszczone i przebudowywany. Po zniszczeniach w czasie II wojny światowej odbudowany w latach 1948 – 55 z zachowaniem poprzedniego układu i formy architektonicznej, ale bez wieży. Ozdobna stolarka drzwiowa ze snycerską dekoracją wykonana przez rzeźbiarza ludowego Konstantego Chojnowskiego. Wyrzeźbił około 1955r.: krucyfiks w kruście, płaskorzeźbę ze sceną Zmartwychwstania, dwa feretony i dwa kłęczniki. Kościół otoczony murem kamiennym z 1850 r., plebania neoklasycystyczna z 1882 r.

Szczególną atrakcją Nowogrodu jest Skansen Kurpiowski im. Adama Chętnika. Badaniem, gromadzeniem i dokumentowaniem zbiorów sztuki ludowej i folkloru z terenów Puszczy Kurpiowskiej Zielonej pasjonował się A. Chętnik (1885-1967) od 1909 r. W 1927 r. otworzył skansen, przekazując go Polskiemu Towarzystwu Krajoznawczemu.

1.4. Zasoby kulturowe i historyczne gminy.

- **Nowogród**

1. Zabytkowy układ urbanistyczny
2. Zespół kościoła parafialnego pw. Narodzenia NMP
  - a. Kościół murowany z XVI wieku, odbudowany 1926 i 1960
  - b. Plebania murowana z 1882 roku
3. Cmentarz wojenny z 1920 roku
4. Cmentarz rzymsko - katolicki z oryginalnymi nagrobkami i grób Adama Chętnika – zasłużonego badacza i działacza Ziemi Kurpiowskiej
5. Cmentarz żydowski

- **Jankowo Młodzianowo**

Dom mieszkalny nr 11, drewniany z lat 20-tych XX wieku

- **Mątwica**

Domy murowane z lat 30-tych XX-wieku

- **Sławiec**

1. Budynek szkoły, murowany z 1926 roku
2. Mogiła ludności cywilnej z II wojny światowej
3. Cmentarz z I wojny światowej

1.5. Środowisko naturalne.

Gmina Nowogród, tym samym wsie Ptaki i Baliki, położona jest na terenie powiatu łomżyńskiego, w obrębie Niziny Północno - mazowieckiej, mezoregionu Międzyrzecza Łomżyńskiego – obszaru o wysokich walorach krajobrazowych i przyrodniczych. Występują tu następujące obszary i obiekty poddane ochronie prawnej:

-Obszar Natura 2000 „Dolina Dolnej Narwi” PLB 140014 o powierzchni 25 906,60ha (Dyrektywa Ptasia), w tym 8791,0ha położonych w województwie podlaskim na terenie gmin: gmina wiejska Łomża -1968,5ha, gmina Piątnica -740,1ha, gmina Mały Płock -367,4ha, gmina Miastkowo -1160,5ha, **gmina Nowogród -2613,4ha**, gmina Zbójna -1315,7ha i Miasto Łomża -625,4ha (poniżej mostu na rz. Narew w Piątnicy- czyli poza terenem inwestycji) położony jest na Nizinie Północno - mazowieckiej, pomiędzy Łomżą a Pułtuskim. Długość rzeki na tym odcinku wynosi ok. 140km a szerokość doliny zmienia się w zakresie 1,5-7km. Rzeka niemal na całym odcinku silnie meandruje. Brzegi rzeki są generalnie strome a szerokość nurtu wynosi 80-100m. Występują liczne wypłylenia i łachy oraz starorzecza. W dolinie występują zadrzewienia wierzbowe o olszowe oraz niewielkie połacie borów sosnowych. Obszary leśne są poprzęplątane terenami otwartymi, na których dominują pastwiska. Stwierdzono tu co najmniej 40 gatunków ptaków z Załącznika I Dyrektywy Ptasiej, 7 gatunków z Polskiej Czerwonej Księgi. W okresie lęgowym obszar zasiedla co najmniej 1% populacji krajowej następujących gatunków ptaków: dubelt batalion, błotniak łąkowy, kraska, krwawodziób, kulik wielki, kulon, łabędź krzykliwy, rybitwa białoczelna, rybitwa czarna, rybitwa rzeczna, sowa błotna, rycyk, sieweczka rzeczna, zimorodek.

-projektowany Obszar Natura 2000 „Dolina Pisy” PLH 200009 o powierzchni 4 509ha (na podstawie Dyrektywy Siedliskowej). Charakteryzuje się dobrze zachowaną doliną Pisy, wzdłuż której rozciągają się ekstensywne łąki i pastwiska a także nieużytkowane mokradła. Występują też dobrze zachowane starorzecza. Na tym obszarze występują duże powierzchnie łąk trzęślicowych oraz muraw bliźniczkowych –siedliska priorytetowe w Unii Europejskiej.

-Obszar chronionego krajobrazu „Równina Kurpiowska i Dolina Dolnej Narwi” o powierzchni 27 439ha, w tym na terenie gm. Nowogród 4 142ha,

-9 użytków ekologicznych o powierzchni ok. 8ha,

-3 pomniki przyrody: 2 jałowce pospolite oraz źródło wodne).

1.6 Gospodarka.

Gmina Nowogród charakteryzuje się korzystnym położeniem względem ośrodka powiatowego – Łomży (droga wojewódzka Łomża - Nowogród - Myszyniec - Olsztyn, gdzie występuje koncentracja placówek usługowych o znaczeniu ponadlokalnym).

Struktura społeczno - gospodarcza gminy, a tym samym miejscowości Ptaki i Baliki jest zdecydowanie rolnicza. Na terenie gminy, w m. Morgowniki znajduje się siedziba Nadleśnictwa Nowogród a ponadto 189 osób fizycznych ma zarejestrowaną działalność gospodarczą (15 przetwórstwo przemysłowe, 36 budownictwo, 69 handel i naprawy, 9 hotele i restauracje, 11 transport, 8 pośrednictwo finansowe, 16 obsługa nieruchomości).

Ponadto gmina Nowogród dysponuje ponadprzeciętnymi walorami turystycznymi, na które składają się wysokie wartości środowiska przyrodniczego doliny rzeki Narew oraz Pisa i walory krajoznawcze opierające się na koncentracji obiektów zabytkowych, co stwarza możliwości dalszego rozwoju turystycznej funkcji obszaru stanowiącej w perspektywie coraz ważniejszą część gospodarki i dającą alternatywne w stosunku do rolnictwa źródło utrzymania miejscowej ludności.

1.7 Rolnictwo.

Podstawową gałęzią gospodarki gminy jest rolnictwo z dużą różnorodnością upraw oraz znaczną ilością użytków zielonych (hodowla bydła mlecznego). Na terenie gminy Nowogród dominują gleby rdzawe i bielcowe wytworzone z piasków gliniastych oraz gleby murszowe wytworzone z torfów niskich. Stąd też bonitacja gruntów (jakość gleb) jest średnia. Wśród gruntów ornych ok. 77% stanowi klasa IVb, V, VI i VIz. Wskaźnik waloryzacji rolniczej przestrzeni produkcyjnej (wynikający z wyceny gleby, agroklimatu, rzeźby terenu i warunków wodnych) wynosi 52,5 pkt., co klasyfikuje gminę do średniej wartości tegoż wskaźnika (wskaźnik dla woj. podlaskiego wynosi 55pkt.), gdyż:

- powyżej 70,1pkt. -bardzo wysoka wartość wskaźnika,
- 70,0-60,1 pkt. - wysoka wartość wskaźnika,
- 60,0-50,1 pkt. – średnia wartość wskaźnika,
- 50,0-40,1 pkt. – niska wartość wskaźnika,
- poniżej 40,0 pkt – bardzo niska wartość wskaźnika.

1.8 Ochrona zdrowia i opieka społeczna.

W Nowogrodzie funkcjonuje Gabinet Lekarza Rodzinnego funkcjonujący w ramach Zakładu Podstawowej Opieki Zdrowotnej w Łomży a realizujący usługi w zakresie podstawowej opieki zdrowotnej. Obsługuje wszystkich mieszkańców gminy. Pełniejszy zakres świadczeń jest dostępny w Szpitalu Wojewódzkim w Łomży.

Zadania w zakresie opieki społecznej realizuje Miejski Ośrodek Opieki Społecznej będący jednostką gminy.

1.9 Oświata.

Na terenie gminy funkcjonuje 3 szkoły podstawowe (Nowogród, Mątewica, Sławiec), w których w roku szkolnym 2006/2007 uczyło się 343 dzieci. Szkoły dysponują 27 pomieszczeniami szkolnymi. W Nowogrodzie funkcjonuje też gimnazjum, w którym w roku szkolnym 2007/2007 uczyło się 189 uczniów. Wychowanie przedszkolne obejmujące 78 dzieci realizuje 4 placówki, w tym jedno przedszkole.

W ośrodku gminnym nie ma szkół ponadgimnazjalnych a znajdują się one w m. Łomża.

1.10. Kultura, sport, rekreacja.

W Nowogrodzie znajduje się Miejsko - Gminny Ośrodek Kultury a ponadto placówka kulturalna o charakterze ponadlokalnym – Skansen Kurpiowski im. Adama Chętnika.

Natomiast w miejscowości Ptaki ma swoją siedzibę Ośrodek CARITAS BLIŹNIM. Corocznie Ośrodek przyjmuje ok. 700 dzieci i młodzieży na letni wypoczynek.

Przez teren gminy Nowogród przebiegają następujące szlaki turystyczne:

- szlak pieszy "Chwały Oręza Polskiego" - niebieski - na trasie: Nowogród - Łomża - Piątnica - Drozdowo - Bronowo - Wizna - Góra Strękowa - Zajki,
- szlak samochodowy na trasie: Łomża - Nowogród – Zbójna – Kuzie – Łyse - Myszyniec,
- szlak samochodowo - pieszy na trasie: Gać - Łomża - Nowogród - Rybaki - Miastkowo,
- szlak wodny Narwią i Pisą.

1.11. Infrastruktura techniczna i komunikacyjna.

Zaopatrzenie w wodę i gospodarka ściekami

Zaopatrzenie w wodę odbywa się za pośrednictwem dwóch wodociągów: miejskiego „Nowogród” oraz grupowego „Sławiec” obsługującego obszary wiejskie gminy. Ogólna długość sieci wodociągowej rozdzielczej wynosi 39,1km (w tym miasto 11,8km), a kanalizacyjnej 6,4km (w tym miasto 6,4km). Podłączenia do budynków mieszkalnych:

-sieć wodociągowa 847 (w tym miasto 438),

-sieć kanalizacyjna 297 (w tym miasto 297).

Ścieki z miasta Nowogród odprowadzane są do mechaniczno - biologicznej oczyszczalni ścieków o przepustowości 300m³/dobę, wybudowanej w 2002 roku.

Zaopatrzenie w gaz i energię elektryczną.

Istniejący system gazociągów wysokiego ciśnienia na terenie województwa nie pozwala na bezpośrednie zaopatrzenie w gaz przewodowy mieszkańców gminy Nowogród. Stąd mieszkańcy korzystają z gazu butlowego. Istniejący system przesyłania energii elektrycznej w 100% zaspakaja potrzeby mieszkańców.

Drogi

Główną drogą gminy Nowogród jest droga wojewódzka nr 645 Łomża - Nowogród - Zbójna - Myszyniec - Olsztyn oraz droga wojewódzka nr 648 Miastkowo - Nowogród – Stawiski - Przytuły. Istotną funkcjonalnie jest droga Nowogród - Chojny, która stanowi połączenie z m. Śniadowo, przez którą przebiega droga wojewódzka Łomża - Ostrów Mazowiecka i dalej Warszawa. Drogi powiatowe na terenie gminy mają długość 37km, a uzupełnieniem całej sieci są drogi gminne.

1.12. Tabelaryczne zestawienie zasobów miejscowości.

Rodzaj zasobu	Brak	Jest o znaczeniu małym	Jest o znaczeniu średnim	Jest o znaczeniu dużym
Środowisko przyrodnicze				
- walory krajobrazu				X
- walory klimatu (mikroklimat, wiatr, nasłonecznienie)			X	
- walory szaty roślinnej (np. runo leśne)				X
- cenne przyrodniczo obszary lub obiekty				X
- świat zwierzęcy (ostoje, siedliska)				X
- osobliwości przyrodnicze				X
- wody powierzchniowe (cieki, rzeki, stawy)				X
- gleby, kopaliny			X	
Dziedzictwo religijne i historyczne Środowisko kulturowe				
- walory architektury wiejskiej			X	
- walory zagospodarowania przestrzennego			X	
- zabytki, obiekty historyczne	X			
- zespoły artystyczne	X			
- miejsca, osoby i przedmioty kultu	X			
- święta, odpusty, pielgrzymki	X			
- tradycje, obrzędy, wydarzenia artystyczne	X			
- legendy, podania i fakty historyczne	X			
- ważne postacie historyczne	X			
Obiekty i tereny				
- działki pod zabudowę mieszkaniową			X	
- działki pod domy letniskowe		X		
- działki pod zakłady usługowe i przemysł		X		
- pustostany mieszkaniowe, magazynowe i po przemysłowe	X			
- place i miejsca publicznych spotkań		X		
- miejsca sportu i rekreacji		X		
- korzystne, atrakcyjne sąsiedztwo (duże miasto, arteria komunikacyjna, atrakcja turystyczna)				X
Gospodarka, rolnictwo, infrastruktura				
- specyficzne produkty (hodowle, uprawy polowe)			X	
- znane firmy produkcyjne i zakłady usługowe				X
- możliwe do wykorzystania odpady poprodukcyjne				
- kanalizacja sanitarna	X			
- zaopatrzenie w wodę			X	
- zaopatrzenie w gaz (gazociąg)	X			
Instytucje				
- ośrodek zdrowia	X			
- szkoły	X			
- dom kultury	X			
Ludzie, organizacje społeczne				
- OSP	X			
- Koło Gospodyń Wiejskich	X			
- Stowarzyszenia				X

2. ANALIZA SWOT.

SWOT jest akronimem angielskich słów Strengths (mocne strony), Weaknesses (słabe strony), Opportunities (szanse w otoczeniu), Threats (zagrożenia w otoczeniu).

Jest ona metodą identyfikacji słabych i silnych stron miejscowości oraz badania szans i zagrożeń, jakie stoją przed miejscowością. SWOT zawiera określenie czterech grup czynników:

- **„mocnych stron”** – uwarunkowań wewnętrznych, które stanowią silne strony miejscowości i które należycie wykorzystane sprzyjać będą jej rozwojowi (utrzymać je jako mocne, i na których należy oprzeć jej przyszły rozwój);
- **„słabych stron”** – uwarunkowań wewnętrznych, które stanowią słabe strony miejscowości i które nie wyeliminowane utrudniać będą jej rozwój (ich oddziaływanie należy minimalizować);
- **„szans”** - uwarunkowań zewnętrznych, które nie są bezpośrednio zależne od zachowania społeczności wiejskiej, ale które mogą być traktowane jako szanse, i przy odpowiednio podjętych przez nią działaniach, wykorzystane jako czynniki sprzyjające rozwojowi miejscowości;
- **„zagrożeń”** - uwarunkowań zewnętrznych, które także nie są bezpośrednio zależne od zachowania społeczności wiejskiej, ale które mogą stanowić zagrożenie dla jej rozwoju .

Przedstawiona poniżej analiza mocnych i słabych stron oraz szans i zagrożeń jest syntezą poszczególnych obszarów życia społeczno - gospodarczego miejscowości.

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> • dobre położenie komunikacyjne oraz względem ośrodka powiatowego w Łomży i centrum gminy - Nowogrodu, • korzystne położenie w pobliżu dróg wojewódzkich, • wysokie walory przyrodnicze (obszary Natura 2000, pomniki przyrody, rzadkie zbiorowiska roślinne i populacje zwierząt) • niewielkie zanieczyszczenie powietrza i wód, • duża lesistość i sąsiedztwo rzeki Pisy, • Skansen Kurpiowski im. Adama Chętnika w Nowogrodzie • szlak wodny Narwi i Pisy umożliwiający rozwijanie różnych form turystyki wodnej • walory wędkarskie Narwi i Pisy • korzystne warunki do rozwoju agroturystyki i rolnictwa ekologicznego • sieć wodociągowa 	<ul style="list-style-type: none"> • pogarszający się stan obiektów zabytkowych • niedostateczny rozwój infrastruktury rekreacyjnej i turystycznej • niedostateczna promocja walorów przyrodniczych i krajoznawczych w województwie podlaskim i w kraju - zbyt małe wykorzystanie miejscowości jako atrakcji turystycznej • zbyt mała aktywność mieszkańców i starzejące się społeczeństwo • ograniczenia w zagospodarowaniu i inwestowaniu na obszarach chronionych • braki w wyposażeniu w infrastrukturę techniczną (brak sieci gazowniczej, kanalizacji sanitarnej, brak ulepszonych nawierzchni dróg), • brak połączenia kolejowego
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> • zachowanie wysokich wartości środowiska przyrodniczego • warunki do rozwoju turystyki i gospodarstw ekologicznych • sprzyjająca polityka ukierunkowana na rozwój obszarów wiejskich- możliwość pozyskiwania środków z funduszy unijnych i innych źródeł zewnętrznych • rozszerzanie zakresu usług turystycznych w oparciu o walory przyrodnicze i kulturowe 	<ul style="list-style-type: none"> • utrata walorów turystycznych wskutek braku środków na odnowienie, adaptację i utrzymanie obiektów zabytkowych, • niekontrolowana rozbudowa miejscowości prowadząca do utraty walorów przyrodniczych i krajobrazowych • zanieczyszczenia środowiska (dzikie wysypiska, spływy nawozów nawozów naturalnych do wód, • nieumiejętne wykorzystanie szans jakie dają środki UE

3. KIERUNKI ROZWOJU I PLANOWANE PRZEDSIĘWZIĘCIA.

3.1. Planowane kierunki rozwoju:

- zachowanie i ochrona dziedzictwa kulturowego i historycznego,
- rozwijanie działalności kulturalnej i rekreacyjno – sportowej,
- poprawa estetyki i podniesienie atrakcyjności miejscowości
- aktywizacja i integracja mieszkańców,
- promocja walorów miejscowości.

3.2. Planowane przedsięwzięcia z uwzględnieniem celu, uzasadnienia i rezultatu.

Cel nadrzędny zaplanowanych przedsięwzięć.

Poprawa jakości życia mieszkańców, rozwój i promocja miejscowości przy racjonalnym wykorzystaniu istniejących zasobów przyrodniczych, kulturowych i materialnych.

1. Remont budynków pełniących funkcje rekreacyjno - letniskowe w Ośrodku CARITAS BLIŹNIM w Ptakach		
Cel	Uzasadnienie	Przewidywane rezultaty
- zaspokojenie potrzeb społeczno - kulturalnych mieszkańców i turystów,	realizacja zadania będzie służyć wszystkim mieszkańcom wsi i okolic oraz turystom, zaspokoi oczekiwania dzieci i młodzieży - w tym niepełnosprawnych-, podniesie walory kulturalne i rekreacyjne miejscowości , pozwoli zagospodarować wolny czas dzieci i młodzieży szkolnej oraz przyczyni się do rozwoju intelektualnego jej mieszkańców.	- przystosowanie i wykorzystanie istniejącej bazy lokalowej - powstanie miejsca służącego integracji i aktywizacji mieszkańców, zapewniającego atrakcyjne formy spędzania czasu, stwarzającego możliwości powstania grup i kół zainteresowań - wzrost sprzedaży lokalnych wyrobów - rozwój tożsamości społeczności wiejskiej, - tworzenie warunków lokalnych więzi społecznych
2. Budowa placu zabaw, szlaków pieszych i ścieżek rowerowych w Ośrodku CARITAS BLIŹNIM w Ptakach		
Cel	Uzasadnienie	Przewidywane rezultaty
- ochrona dziedzictwa przyrodniczego - poprawa infrastruktury rekreacyjno - wypoczynkowej i kulturalnej - kształtowanie przestrzeni publicznej obszarów chronionych	realizacja zadania wpłynie na poprawę stanu dziedzictwa przyrodniczego, pozwoli na pełniejsze wykorzystanie obiektu i jego walorów przyrodniczo - edukacyjnych	- rozwój funkcji turystyczno - rekreacyjnych - poprawa estetyki miejscowości - wzrost atrakcyjności turystycznej wsi

3. Budowa boiska do piłki nożnej, plażowej, siatkówki oraz koszykówki w Ośrodku CARITAS BLIŹNIM w Ptakach		
Cel	Uzasadnienie	Przewidywane rezultaty
- poprawa jakości życia turystów i lokalnej społeczności - kształtowanie krajobrazu i ładu przestrzennego obszarów chronionych	zagospodarowanie terenu w naturalny sposób stwarza poczucie ładu i estetyki otoczenia i podnosi jego walory przyrodniczo - edukacyjne	- poprawa estetyki wsi - wprowadzenie ładu i harmonii przestrzennej, - wzrost atrakcyjności turystycznej miejscowości
4. Architektura zielona (nasadzenie drzew, krzewów, bylin, wykonanie trawników) w Ośrodku CARITAS BLIŹNIM w Ptakach		
Cel	Uzasadnienie	Przewidywane rezultaty
Kształtowanie przestrzeni publicznej obszarów przyrody	zagospodarowanie terenu w ramach architektury zielonej poprawi wygląd i estetykę, walory zdrowotne i klimat	- wprowadzenie ładu i harmonii w przyrodzie - wzrost atrakcyjności wypoczynku

3.3. Harmonogram realizacji przedsięwzięć i szacowane koszty.

Lp.	Rodzaj przedsięwzięcia	Przewidywany termin realizacji	Szacunkowy koszt w PLN	Beneficjent
1.	Remont budynków pełniących funkcje rekreacyjno - letniskowe w Ośrodku CARITAS BLIŹNIM w Ptakach	2009-2011	150.000,00	CARITAS BLIŹNIM
2.	Budowa placu zabaw, szlaków pieszych i ścieżek rowerowych w Ośrodku CARITAS BLIŹNIM w Ptakach	2009-2011	100. 000,00	CARITAS BLIŹNIM
3.	Budowa boiska do piłki nożnej, plażowej, siatkówki oraz koszykówki w Ośrodku CARITAS BLIŹNIM w Ptakach	2009-2012	100.000,00	CARITAS BLIŹNIM
4.	Architektura zielona (nasadzenie drzew, krzewów, bylin, wykonanie trawników) w Ośrodku CARITAS BLIŹNIM w Ptakach	2009-2012	150.000,00	CARITAS BLIŹNIM
5.	Adaptacja podpiwniczenia budynku w Ośrodku CARITAS BLIŹNIM w Ptakach na świetlicę	2010-2017	380.000,00	CARITAS BLIŹNIM

Szczegółowy opis poszczególnych inwestycji oraz kosztorysy prac będą przygotowywane bezpośrednio przed przystąpieniem do aplikowania o środki i ich realizację.

Jest to lista otwarta, która w trakcie okresu programowania może być modyfikowana.

3.4 Zgodność Planu Odnowy Miejscowości z PROW.

PROW	Plan Odnowy Miejscowości
ZAKRES DZIAŁAŃ	
1. Budowa, remont, przebudowa lub wyposażenie obiektów: a) pełniących funkcje publiczne, społeczno - kulturalne, rekreacyjne i sportowe b) służących promocji obszarów wiejskich, w tym propagowaniu i zachowaniu dziedzictwa historycznego, tradycji, sztuki oraz kultury	- remont budynków pełniących funkcje rekreacyjno - letniskowe w Ośrodku CARITAS BLIŹNIM w Ptakach
2. Kształtowanie przestrzeni publicznej	- budowa placu zabaw, szlaków pieszych i ścieżek rowerowych w Ośrodku CARITAS BLIŹNIM w Ptakach - budowa boiska do piłki nożnej, plażowej, siatkówki oraz koszykówki w Ośrodku CARITAS BLIŹNIM w Ptakach
3. Budowa, remont lub przebudowa infrastruktury związanej z rozwojem funkcji turystycznych, sportowych lub społeczno - kulturalnych	- budowa placu zabaw, szlaków pieszych i ścieżek rowerowych w Ośrodku CARITAS BLIŹNIM w Ptakach - budowa boiska do piłki nożnej, plażowej, siatkówki oraz koszykówki w Ośrodku CARITAS BLIŹNIM w Ptakach
4. Architektura zielona	- nasadzenie drzew, krzewów, bylin - zagospodarowanie terenu, wykonanie trawników w Ośrodku CARITAS BLIŹNIM w Ptakach
DEFINICJA BENEFICJENTA	
Gmina, instytucja kultury, dla której organizatorem jest jednostka samorządu terytorialnego, kościół, lub związek wyznaniowy, organizacja pozarządowa o statusie organizacji pożytku publicznego.	✓ „CARITAS BLIŹNIM” ul. Rybaki 1 18 - 400 Łomża

KRYTERIA DOSTĘPU	
<p>1)projekty będą realizowane w miejscowości należącej do:</p> <ul style="list-style-type: none"> -gminy wiejskiej lub -gminy miejsko - wiejskiej, z wyłączeniem miast liczących powyżej 5 tys. mieszkańców, -gminy miejskiej, z wyłączeniem miejscowości liczących powyżej 5 tys. mieszkańców; <p>2)projekty wpisują się w zakres Planu Odnowy Miejscowości;</p> <p>3)projekty nie mają charakteru komercyjnego;</p> <p>4)w przypadku, gdy projekty realizowane będą na nieruchomości nie należącej do beneficjenta, beneficjent posiada prawo do dysponowania tą nieruchomością na cele określone w projekcie przez okres 7 lat po realizacji projektu;</p> <p>5)organizacja pozarządowa działa w obszarze zbieżnym z celami działania „Odnowa i rozwój wsi” w szczególności na rzecz aktywizacji ludności, rozwoju oraz zachowania dziedzictwa kulturowego lub przyrodniczego;</p> <p>6)projekt składany przez instytucję kultury, dla której organizatorem jest jednostka samorządu terytorialnego został zaakceptowany przez tę jednostkę.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Ptaki, Baliki położone są na terenie gminy wiejskiej ✓ projekty nie mają charakteru komercyjnego ✓ projekty wpisują się w zakres Planu Odnowy Miejscowości

4. WDRAŻANIE, MONITOROWANIE.

Wdrażanie „Planu Odnowy ..” rozpocznie się po przyjęciu planu przez zebranie wiejskie oraz zatwierdzeniu dokumentu przez Radę Miejską w Nowogrodzie.

Plan Odnowy Miejscowości realizowany będzie w oparciu o system wdrażania pomocy strukturalnej Unii Europejskiej i w oparciu o dokumenty strategiczne Gminy Nowogród.

Monitorowanie każdego przedsięwzięcia - czyli dbanie o prawidłowy jego przebieg przez czas jego trwania polega na systematycznym zbieraniu, zestawianiu i ocenie informacji rzeczowych i finansowych w postaci ustalonych wskaźników, które opisują jego postęp i efekty. W monitorowaniu będą brały udział podmioty zaangażowane we wdrażanie Planu Odnowy Miejscowości – realizujące poszczególne projekty.

PODSUMOWANIE

„Plan Odnowy ..” jest dokumentem otwartym, który będzie mógł być aktualizowany w zależności od potrzeb i uwarunkowań finansowych.

Zakładane cele Planu przewidują wzrost znaczenia wsi jako lokalnego ośrodka rozwoju kultury, edukacji, sportu i rekreacji. Założeniem Planu jest unowocześnienie infrastruktury, podniesienie standardu zamieszkiwania ludności, ochrona wartości historycznych, wprowadzenie nowych funkcji społeczno - gospodarczych. Ma to wpłynąć na pobudzenie aktywności środowisk lokalnych oraz stymulowanie współpracy na rzecz rozwoju i promocji wartości związanych z miejscową specyfiką społeczną i kulturową.

Realizacja „Planu Odnowy ..” ma także służyć integracji społeczności lokalnej, większemu zaangażowaniu w sprawy wsi, zagospodarowaniu wolnego czasu dzieci i młodzieży oraz rozwojowi organizacji społecznych.